

närvaron av en tänkbar sjukdom kan bekräftas av läkare. När upplevelsen av en tänkbar sjukdom givits medicinsk förklaring och legitimitet har det otänkbara mindre chans att komma till tals.

Människan är även meningssökande

Tanken att människan är en symbolskapande och meningssökande varelse, och också kan ha problem som sådan, rör inte den biomedicinskt fängslades stängda värld. Upplevelseaspekten i patientens presenterade lidande är »en främmande fågel« i den »biofiles« tankevärld. Han byter bara begreppet upplevelse mot beteende.

Sedan kan människor ersättas med råttor i experimentella studier. Det vore då opraktiskt att betänka att avsiktsaspekten tappas bort. Den »biofile« talar i termer av smärtbeteende (depressivt, aggressivt beteende) i stället för vad det är, nämligen uttryck för upplevelsen smärta (nedstämdhet, vrede). Råttor upplever inget, de betar sig.

Varför får de *diagnosen* fibromyalgi?

Det finns mycket att säga om den vetenskap där visionen om den eleganta tekniska förklaringen får forskare att glömma sin ångest inför allt hotfullt och faktiskt omätbart i människans värld. Vem gagnas mest av resulterande diagnostiska fantasibegrepp eller paradigmatiska livlinor?

Hildens danskt välfunna vändning, som Olin passar på att bearbeta känslomässigt i sin kommentar, finns skäl att upprepa: Frågan gäller inte varför människor får fibromyalgi, utan varför de får *diagnosen* fibromyalgi.

Olle Hellström

med dr, distriktsläkare, Vansbro;
Centrum för klinisk
forskning i Dalarna, Falun
olle.hellstrom@ltdalarna.se

Vems är förtjänsten att barnpsykiatri tagit sig upp ur diket?

II Efter att ha läst Magnus Kihlboms debattartikel i Läkartidningen 10/01 (sidorna 1148-9) »Neuropsykiatri och reduktionismen« och funderat en del över hans uttalande att: »Barnpsykiatrerna har med möda kravlat sig upp ur det ena diket, det reduktionistiska psykologiserandet«, så skulle jag vilja

ställa följande fråga till Magnus Kihlbom:

Vems eller vilkas förtjänst är det att barnpsykiatri tagit sig upp ur det diket?

Gunnel Svedmyr

barn- och ungdomspsykiater
BUP-mottagningen, Hudiksvall

Replik:

Psykodynamikernas anspråk har modifierats

II Naturligtvis har barnneuropsykiatrin och särskilt Gillbergs arbete spelat stor roll för rörelsen bort från den totaliserande psykodynamiska uppfattning som var gängse på 1960- och 1970-talen.

Men man bör vidga perspektivet. Att pendeln svänger beror inte bara på den som syns knuffa på den. Framväxten av neuropsykiatri i vårt land är en del av en internationell utveckling inom många områden, även det psykodynamiska.

och humanvetenskapliga aspekter (se t ex fjolårets serie i Läkartidningen om vetenskapsteori), och de flesta psykodynamiker har kraftigt modifierat sina anspråk på vilka störningar som kan förklaras och behandlas ur enbart psykoanalytiskt perspektiv.

Magnus Kihlbom

barnpsykiater och psykoanalytiker,
fd överläkare vid Ericastiftelsen,
Stockholm

Analytikernas anspråk har modifierats

Traditionella antingen-eller-uppfattningar är inte längre möjliga. Hjärnforskningen och genetiken har avancerat mycket raskt, neurovetenskaplig och psykoanalytisk forskning förenas [1, 2], de vetenskapsteoretiska ramarna har breddats till att omfatta också kvalitativa

Referenser

1. www.neuro-psa.com.
2. Kandel ER. Biology and the future of psychoanalysis: A new intellectual framework revisited. Am J Psychiatry 1999; 156: 1505-24.

KRAV tillåter D-vitaminisering av ekomjolk

II I en artikel i Läkartidningen 11/01 (sidorna 1252-8) diskuteras vitaminberikning av ekologisk mjölk.

Diskussionen kring behovet av vitamintillsats i ekologisk mjölk har förts sedan länge. Ökningen av försäljningen av ekologisk mjölk till skolor, matsalar och sjukhus har aktualiserat behovet av framför allt D-vitamin. En dialog har förts mellan Livsmedelsverket och KRAV om nödvändigheten att vitaminisera.

medelsverket en skrivelse till KRAV och påpekat behovet av D-vitaminisering av lättmjölk och mellanmjölk avsedd att serveras inom barnomsorg och skola.

Eftersom enligt EUs förordning (EEG) 2092/91 vitaminer endast får tillsättas om det är föreskrivet av myndigheten bestämde KRAV att tillåta tillsättning av vitamin D. Tillsättning av vitamin A har aldrig diskuterats eftersom behovet kan anses tillfredsställt på annat sätt.

Behovet hos större grupper

Den ekologiska grundtanken är ju att livsmedlen skall vara utan tillsatser. På individnivå kan intaget av vitamin och mineral balanseras, men vid utspisning av större grupper, där matsedeln begränsas av ekonomiska och gastronomiska skäl, måste hänsyn tas till vitamin- och mineralsammansättning i de enskilda livsmedlen.

Den 14 juni 2000 översände Livs-

Tekniska problem bakom försening

Mejeriindustrin tillsätter idag en mix av A- och D-vitamin, vilket gör att man får vissa tekniska problem om man endast skall tillsätta det ena vitaminet. Därför har fram till idag inget D-vitamin tillsatts ekologisk mjölk.

Calle Regnell

livsmedelsspecialist,
KRAV ekonomisk förening, Uppsala